



NEMZETI AGRÁRGAZDASÁGI KAMARA



SAJTÓKÖZLEMÉNY – Budapest, 2021. december 13.

A JÖVŐ NEMZEDÉKEK SZÓSZÓLÓJÁVAL EGYEZTETTEK AZ ERDÉSZETI SZAKMAI SZERVEZETEK

Az öt meghatározó erdészeti szakmai és érdekképviselői szervezet párbeszédet kezdeményezett az alapvető jogok biztosának a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó helyettesével. Az egyeztetés témája az erdőgazdálkodással szemben támasztott közérdekű elvárások, és azok teljesítésének lehetőségei voltak.

Hazánkban az erdőgazdálkodás évszázadok óta az erdők gazdasági, védelmi és társadalmi funkcióinak mindenkor elvárások szerinti összhangját figyelembe véve folyt és folyik. Az elmúlt három évtizedben – a megváltozott körülményekkel és a nemzetközi folyamatokkal összhangban – hazánkban is mindinkább előtérbe került az erdők környezet- és természetvédelmi jelentősége, illetve az emberek egyre nagyobb igénye az erdők turisztikai és rekreációs szolgáltatásai iránt, kiváltképpen a jövő nemzedékek megfelelő lehetőségeinek biztosítása érdekében, ami az erdőgazdálkodással szembeni közérdekű elvárások megnövekedését eredményezi. Nem feledkezhetünk meg arról sem, hogy az erdők kulcsfontosságú szerepet töltenek be az éghajlatváltozás és a biodiverzitás-csökkenés ellen folyó küzdelemben, klíma-, víz-, talaj- és levegőminőség szabályozó szerepük kiemelkedő. Az erdők illetően multifunkcionalitásának biztosítása jelentős feladat, amelyben az erdészek, illetve az erdészeti szakmai szervezetek felelőssége egyebek között a megfogalmazott környezeti és társadalmi célok megvalósíthatóságának vizsgálata, valamint a megvalósítás feltételeinek jelzése az állam és a társadalom felé.

A jövő nemzedékek szószólójának hivatala az elmúlt években – alapjogvédelmi feladatának megfelelően – nagy szerepet vállalt az erdőgazdálkodással szemben támasztott közérdekű, az Alaptörvényből is fakadó elvárások érvényre juttatásában. Az Országos Erdészeti Egyesület (OEE), a Pro Silva Hungaria Egyesület (PSH) a Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége (MEGOSZ), a Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség (FAGOSZ) valamint a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) – mint az öt jelentősebb erdészeti szakmai és érdekképviselői szervezet – ennek kapcsán fontosnak tartotta az ombudsmani hivatal tájékoztatását az erdőgazdálkodás szakmai és szervezeti sajátosságairól, annak érdekében, hogy az ágazattal szemben támasztott társadalmi elvárások megvalósíthatóságát elősegítsék. A párbeszéd szorosabbra fűzésével a hivatal is egyetértett, az egyeztetésre 2021. november 29-én került sor.

Az erdészeti szakmai szervezetek az első, elsősorban bemutatkozó egyeztetés során rávilágítottak arra, hogy meggyőződésük szerint az erdő fent említett közérdekű funkciói – különösen a klímaváltozás erdőkre is kedvezőtlen hatásaira tekintettel – csak az erdészeti kutatás és oktatás, valamint az erdőgazdálkodók aktív közreműködése mellett érvényesülhet



NEMZETI AGRÁRGAZDASÁGI KAMARA



megfelelően. Az erdőgazdálkodók alapvető igénye ugyanakkor, hogy tudományosan megalapozott és szakmailag letisztult gazdálkodási módszerek szerint dolgozhassanak, illetve a társadalom és az állam az előremutató célok meghatározása mellett legalább akkora hangsúlyt fektessen a megvalósítás feltételeinek biztosítására. Felelős kutatásra, megalapozott célokra, következetes és koherens szabályozásra, az érintett erdőtulajdonosok és erdőgazdálkodók – valamint emellett nyilvánvalóan a természetvédelmi hatóságok, kezelők és civil szervezetek – érdemi bevonása mellett zajló helyi erdő- és természetvédelmi tervezésre, megfelelő támogatáspolitikára, valamint esetenként az állam és a szakmai szervezetek aktívabb szervező és tájékoztató tevékenységére van tehát szükség, ha további előrelépést szeretnénk elérni.

Ezek közül jelenleg a legaktuálisabb feladat egy célorientált és hatékony támogatáspolitikának kialakítása, különösen azért, mert most fordul célegyenesbe a 2023-2027. közötti időszak vidékfejlesztési támogatási rendszerének, az EU Közös Agrárpolitikája hazai megvalósításának tervezése. A felek egyetértettek abban, hogy az erdőgazdálkodást az agrárgazdasághoz hasonló mércével mérve, az erdőgazdálkodók környezeti teljesítményét a Közös Agrárpolitika keretében olyan pénzügyi támogatások segítségével kell ösztönözni, amelyek révén az erdőgazdálkodók és az erdőre épülő iparágak fokozott szerepet vállalhatnak a fent megfogalmazott közérdekű célok – így kiváltképpen az éghajlatváltozás hatásainak mérséklése, a biodiverzitás megőrzése – elérésében. Ezeken belül az új erdők telepítése mellett a támogatáspolitikában a magán erdőgazdálkodás szervezeti és szakmai fejlesztésére is megfelelő hangsúlyt kell fektetni, illetve anyagi forrásokat kell biztosítani. Mindennek révén teljesülhetnek megfelelő módon az Alaptörvény P) cikkéből eredő kötelezettségek, különösen a nemzet közös örökségének, hazánk természeti erőforrásainak – köztük az erdőknek és az ott található biológiai sokféleségnek – fenntartható módon használata, a jövő nemzedékek számára megőrzése.

Hazánkban jelenleg mind a magán, mind az állami erdőgazdálkodás piaci alapokon folyik. Az erdőgazdálkodás – és minden más, erdőgazdálkodókra háruló közzeladat – költségeinek szinte kizárólagos forrása pedig továbbra is a fakitermelés. Ez valójában azt jelenti, hogy évszázados gyakorlat szerint a ma megszerzett bevétel elsődlegesen az elmúlt időszakból eredő erdőfenntartási költségek finanszírozását biztosítja. A bevételek elmaradása vagy csökkenése így akár a tartamos és szakszerű erdőgazdálkodás biztonságát veszélyeztetheti. Az erdőtulajdonosoknak és erdőgazdálkodóknak azért van szükségük pénzügyi és egyéb ösztönzőkre, hogy az erdővédelem és erdőhelyreállítás révén a faipari és nem faipari anyagokon és termékeken kívül eső erdei ökoszisztéma-szolgáltatások minél teljesebben fennmaradjanak, növelve ezzel erdeink alkalmazkodóképességét (rezilienciáját). A környezeti szempontból fenntarthatóbb erdőgazdálkodásra átmenet gazdasági fenntarthatóságát elsődlegesen egy gondos támogatáspolitikával lehet biztosítani. A felek abban is egyetértettek, hogy a megbeszélést egy szorosra fűzendő párbeszéd első lépésének tekintik, és a továbbiakban közösen igyekeznek elérni azt, hogy az erdőkkel kapcsolatos, a jövő nemzedékek érdekeit is figyelembe vevő társadalmi célok meghatározási folyamatában az erdőgazdálkodás szempontjai is megfelelően érvényre jussanak.